ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ചതുഃസപ്തതിതമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ചതുഃസപ്തതിതമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഏവം യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ ജരാസന്ധവധം വിഭോഃ।
കൃഷ്ണസ്യ ചാനുഭാവം തം ശ്രുത്വാ പ്രീതസ്തമബ്രവീത് ॥ **1** ॥

യുധിഷ്ഠിര ഉവാച
യേ സ്യുസ്ത്രൈലോക്യഗുരവഃ സർവേ ലോകമഹേശ്വരാഃ।
വഹന്തി ദുർലഭം ലബ്ധ്വാ ശിരസൈവാനുശാസനം ॥ **2** ॥

സ ഭവാനരവിന്ദാക്ഷോ ദീനാനാമീശമാനിനാം।
ധത്തേഽനുശാസനം ഭൂമംസ്തദത്യന്തവിഡംബനം ॥ **3** ॥

ന ഹ്യേകസ്യാദ്വിതീയസ്യ ബ്രഹ്മണഃ പരമാത്മനഃ।
കർമഭിർവർധതേ തേജോ ഹ്രസതേ ച യഥാ രവേഃ ॥ **4** ॥

ന വൈ തേഽജിത ഭക്തതാനാം മമാഹമിതി മാധവ।
ത്വം തവേതി ച നാനാധീഃ പശൂനാമിവ വൈകൃതാ ॥ **5** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഇത്യുക്ത്വാ യജ്ഞിയേ കാലേ
വവ്രേ യുക്തതാൻ സ ഋത്വിജഃ।
കൃഷ്ണാനുമോദിതഃ പാർഥോ
ബ്രാഹ്മണാൻ ബ്രഹ്മവാദിനഃ ॥ **6** ॥

ദ്വൈപായനോ ഭരദ്വാജഃ സുമന്തുർഗൗതമോഽസിതഃ।
വസിഷ്ഠശ്ച്യവനഃ കൺവോ മൈത്രേയഃ കവഷസ്ത്രിതഃ ॥ **7** ॥

വിശ്വാമിത്രോ വാമദേവഃ സുമതിർജൈമിനിഃ ക്രതുഃ।
പൈലഃ പരാശരോ ഗർഗോ വൈശമ്പായന ഏവ ച ॥ **8** ॥

അഥർവാ കശ്യപോ ധൗമ്യോ രാമോ ഭാർഗവ ആസുരിഃ।
വീതിഹോത്രോ മധുച്ഛന്ദാ വീരസേനോഽകൃതവ്രണഃ ॥ **9** ॥

ഉപഹൂതാസ്തഥാ ചാൻയേ ദ്രോണഭീഷ്മകൃപാദയഃ।
ധൃതരാഷ്ട്രഃ സഹസുതോ വിദുരശ്ച മഹാമതിഃ ॥ **10** ॥

ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാഃ ശൂദ്രാ യജ്ഞദിദൃക്ഷവഃ।
തത്രേയുഃ സർവരാജാനോ രാജ്ഞാം പ്രകൃതയോ നൃപ ॥ **11** ॥

തതസ്തേ ദേവയജനം ബ്രാഹ്മണാഃ സ്വർണലാംഗലൈഃ।
കൃഷ്ട്വാ തത്ര യഥാമ്നായം ദീക്ഷയാഞ്ചക്രിരേ നൃപം ॥ **12** ॥

ഹൈമാഃ കിലോപകരണാ വരുണസ്യ യഥാ പുരാ।
ഇന്ദ്രാദയോ ലോകപാലാ വിരിഞ്ചഭവസംയുതാഃ ॥ **13** ॥

സഗണാഃ സിദ്ധഗന്ധർവാ വിദ്യാധരമഹോരഗാഃ।
മുനയോ യക്ഷരക്ഷാംസി ഖഗകിന്നരചാരണാഃ ॥ **14** ॥

രാജാനശ്ച സമാഹൂതാ രാജപത്ന്യശ്ച സർവശഃ।
രാജസൂയം സമീയുഃ സ്മ രാജ്ഞഃ പാണ്ഡുസുതസ്യ വൈ ॥ **15** ॥

മേനിരേ കൃഷ്ണഭക്തസ്യ സൂപപന്നമവിസ്മിതാഃ।
അയാജയൻ മഹാരാജം യാജകാ ദേവവർചസഃ।
രാജസൂയേന വിധിവത് പ്രാചേതസമിവാമരാഃ ॥ **16** ॥

സൗത്യേഽഹൻയവനീപാലോ യാജകാൻ സദസസ്പതീൻ।
അപൂജയൻ മഹാഭാഗാൻ യഥാവത് സുസമാഹിതഃ ॥ **17** ॥

സദസ്യാഗ്ര്യാർഹണാർഹം വൈ വിമൃശന്തഃ സഭാസദഃ।
നാധ്യഗച്ഛന്നനൈകാന്ത്യാത് സഹദേവസ്തദാബ്രവീത് ॥ **18** ॥

അർഹതി ഹ്യച്യുതഃ ശ്രൈഷ്ഠ്യം ഭഗവാൻ സാത്വതാം പതിഃ।
ഏഷ വൈ ദേവതാഃ സർവാ ദേശകാലധനാദയഃ ॥ **19** ॥

യദാത്മകമിദം വിശ്വം ക്രതവശ്ച യദാത്മകാഃ।
അഗ്നിരാഹുതയോ മന്ത്രാഃ സാംഖ്യം യോഗശ്ച യത്പരഃ ॥ **20** ॥

ഏക ഏവാദ്വിതീയോഽസാവൈതദാത്മ്യമിദം ജഗത്।
ആത്മനാഽഽത്മാശ്രയഃ സഭ്യാഃ സൃജത്യവതി ഹന്ത്യജഃ ॥ **21** ॥

വിവിധാനീഹ കർമാണി ജനയൻ യദവേക്ഷയാ।
ഈഹതേ യദയം സർവഃ ശ്രേയോ ധർമാദിലക്ഷണം ॥ **22** ॥

തസ്മാത് കൃഷ്ണായ മഹതേ ദീയതാം പരമാർഹണം।
ഏവം ചേത് സർവഭൂതാനാമാത്മനശ്ചാർഹണം ഭവേത് ॥ **23** ॥

സർവഭൂതാത്മഭൂതായ കൃഷ്ണായാനൻയദർശിനേ।
ദേയം ശാന്തായ പൂർണായ ദത്തസ്യാനന്ത്യമിച്ഛതാ ॥ **24** ॥

ഇത്യുക്ത്വാ സഹദേവോഽഭൂത്
തൂഷ്ണീം കൃഷ്ണാനുഭാവവിത്।
തച്ഛ്രുത്വാ തുഷ്ടുവുഃ സർവേ
സാധു സാധ്വിതി സത്തമാഃ ॥ **25** ॥

ശ്രുത്വാ ദ്വിജേരിതം രാജാ ജ്ഞാത്വാ ഹാർദം സഭാസദാം।
സമർഹയദ്ഋഷീകേശം പ്രീതഃ പ്രണയവിഹ്വലഃ ॥ **26** ॥

തത്പാദാവവനിജ്യാപഃ ശിരസാ ലോകപാവനീഃ।
സഭാര്യഃ സാനുജാമാത്യഃ സകുടുംബോഽവഹൻമുദാ ॥ **27** ॥

വാസോഭിഃ പീതകൗശേയൈർഭൂഷണൈശ്ച മഹാധനൈഃ।
അർഹയിത്വാശ്രുപൂർണാക്ഷോ നാശകത് സമവേക്ഷിതും ॥ **28** ॥

ഇത്ഥം സഭാജിതം വീക്ഷ്യ സർവേ പ്രാഞ്ജലയോ ജനാഃ।
നമോ ജയേതി നേമുസ്തം നിപേതുഃ പുഷ്പവൃഷ്ടയഃ ॥ **29** ॥

ഇത്ഥം നിശമ്യ ദമഘോഷസുതഃ സ്വപീഠാ -
ദുത്ഥായ കൃഷ്ണഗുണവർണനജാതമന്യുഃ।
ഉത്ക്ഷിപ്യ ബാഹുമിദമാഹ സദസ്യമർഷീ
സംശ്രാവയൻ ഭഗവതേ പരുഷാണ്യഭീതഃ ॥ **30** ॥

ഈശോ ദുരത്യയഃ കാല ഇതി സത്യവതീ ശ്രുതിഃ।
വൃദ്ധാനാമപി യദ് ബുദ്ധിർബാലവാക്യൈർവിഭിദ്യതേ ॥ **31** ॥

യൂയം പാത്രവിദാം ശ്രേഷ്ഠാ
മാ മന്ധ്വം ബാലഭാഷിതം।
സദസസ്പതയഃ സർവേ
കൃഷ്ണോ യത് സമ്മതോഽർഹണേ ॥ **32** ॥

തപോവിദ്യാവ്രതധരാൻ ജ്ഞാനവിധ്വസ്തകൽമഷാൻ।
പരമർഷീൻ ബ്രഹ്മനിഷ്ഠാൻ ലോകപാലൈശ്ച പൂജിതാൻ ॥ **33** ॥

സദസ്പതീനതിക്രമ്യ ഗോപാലഃ കുലപാംസനഃ।
യഥാ കാകഃ പുരോഡാശം സപര്യാം കഥമർഹതി ॥ **34** ॥

വർണാശ്രമകുലാപേതഃ സർവധർമബഹിഷ്കൃതഃ।
സ്വൈരവർതീ ഗുണൈർഹീനഃ സപര്യാം കഥമർഹതി ॥ **35** ॥

യയാതിനൈഷാം ഹി കുലം ശപ്തം സദ്ഭിർബഹിഷ്കൃതം।
വൃഥാപാനരതം ശശ്വത് സപർയാം കഥമർഹതി ॥ **36** ॥

ബ്രഹ്മർഷിസേവിതാൻ ദേശാൻ
ഹിത്വൈതേഽബ്രഹ്മവർചസം।
സമുദ്രം ദുർഗമാശ്രിത്യ
ബാധന്തേ ദസ്യവഃ പ്രജാഃ ॥ **37** ॥

ഏവമാദീൻയഭദ്രാണി ബഭാഷേ നഷ്ടമംഗലഃ।
നോവാച കിഞ്ചിദ് ഭഗവാൻ യഥാ സിംഹഃ ശിവാരുതം ॥ **38** ॥

ഭഗവന്നിന്ദനം ശ്രുത്വാ ദുഃസഹം തത് സഭാസദഃ।
കർണൗ പിധായ നിർജഗ്മുഃ ശപന്തശ്ചേദിപം രുഷാ ॥ **39** ॥

നിന്ദാം ഭഗവതഃ ശൃൺവംസ്തത്പരസ്യ ജനസ്യ വാ।
തതോ നാപൈതി യഃ സോഽപി യാത്യധഃ സുകൃതാച്ച്യുതഃ ॥ **40** ॥

തതഃ പാണ്ഡുസുതാഃ ക്രുദ്ധാ മത്സ്യകൈകയസൃഞ്ജയാഃ।
ഉദായുധാഃ സമുത്തസ്ഥുഃ ശിശുപാലജിഘാംസവഃ ॥ **41** ॥

തതശ്ചൈദ്യസ്ത്വസംഭ്രാന്തോ ജഗൃഹേ ഖഡ്ഗചർമണീ।
ഭർത്സയൻ കൃഷ്ണപക്ഷീയാൻ രാജ്ഞഃ സദസി ഭാരത ॥ **42** ॥

താവദുത്ഥായ ഭഗവാൻ സ്വാൻ നിവാർയ സ്വയം രുഷാ।
ശിരഃ ക്ഷുരാന്തചക്രേണ ജഹാരാപതതോ രിപോഃ ॥ **43** ॥

ശബ്ദഃ കോലാഹലോഽപ്യാസീത് ശിശുപാലേ ഹതേ മഹാൻ।
തസ്യാനുയായിനോ ഭൂപാ ദുദ്രുവുർജീവിതൈഷിണഃ ॥ **44** ॥

ചൈദ്യദേഹോത്ഥിതം ജ്യോതിർവാസുദേവമുപാവിശത്।
പശ്യതാം സർവഭൂതാനാമുൽകേവ ഭുവി ഖാച്ച്യുതാ ॥ **45** ॥

ജൻമത്രയാനുഗുണിതവൈരസംരബ്ധയാ ധിയാ।
ധ്യായംസ്തൻമയതാം യാതോ ഭാവോ ഹി ഭവകാരണം ॥ **46** ॥

ഋത്വിഗ്ഭ്യഃ സസദസ്യേഭ്യോ ദക്ഷിണാം വിപുലാമദാത്।
സർവാൻ സമ്പൂജ്യ വിധിവച്ചക്രേഽവഭൃഥമേകരാട് ॥ **47** ॥

സാധയിത്വാ ക്രതും രാജ്ഞഃ
കൃഷ്ണോ യോഗേശ്വരേശ്വരഃ।
ഉവാസ കതിചിൻമാസാൻ
സുഹൃദ്ഭിരഭിയാചിതഃ ॥ **48** ॥

തതോഽനുജ്ഞാപ്യ രാജാനമനിച്ഛന്തമപീശ്വരഃ।
യയൗ സഭാർയഃ സാമാത്യഃ സ്വപുരം ദേവകീസുതഃ ॥ **49** ॥

വർണിതം തദുപാഖ്യാനം മയാ തേ ബഹുവിസ്തരം।
വൈകുംഠവാസിനോർജൻമ വിപ്രശാപാത് പുനഃ പുനഃ ॥ **50** ॥

രാജസൂയാവഭൃഥ്യേന സ്നാതോ രാജാ യുധിഷ്ഠിരഃ।
ബ്രഹ്മക്ഷത്രസഭാമധ്യേ ശുശുഭേ സുരരാഡിവ ॥ **51** ॥

രാജ്ഞാ സഭാജിതാഃ സർവേ സുരമാനവഖേചരാഃ।
കൃഷ്ണം ക്രതും ച ശംസന്തഃ സ്വധാമാനി യയുർമുദാ ॥ **52** ॥

ദുർയോധനമൃതേ പാപം
കലിം കുരുകുലാമയം।
യോ ന സേഹേ ശ്രിയം സ്ഫീതാം
ദൃഷ്ട്വാ പാണ്ഡുസുതസ്യ താം ॥ **53** ॥

യ ഇദം കീർതയേദ് വിഷ്ണോഃ
കർമ ചൈദ്യവധാദികം।

രാജമോക്ഷം വിതാനം ച
സർവപാപൈഃ പ്രമുച്യതേ ॥ **54** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ ഉത്തരാർധേ
ശിശുപാലവധോ നാമ ചതുഃസപ്തതിതമോഽധ്യായഃ ॥